WARSZAWIANKA

ROK V. Nr. 7.

WARSZAWA
SOBOTA, 7 STYCZNIA 1928 ROKU

Lec, nasz Orle, w górnym pędzie,
Sławie, Polsce, Światu służ.
Warszawianka, pieśń z r. 1831

Opłata Pocztowa uiszczona ryczałtem.

REDAKCJA W WARSZAWIE: CZACKIEGO 3/5. TELEFONY: 273-42, 273-43 i 14-67.
ADMINISTRACJA: MARSZAŁKOWSKA 140. TEL. 142-67. DYREKCJA 50-19. SKRZYNKA POCZT. 653.

Konto Czekowe P. K. O. 9660

KATOWICE Wandy 30 | KRAKOW Szczepańska 9 tel. 3-69 | LWOW Zyblikiewicza 5 tel. 45-45 | POZNAŃ Marcinkowskiego 18 tel. 33-53 | WILNO Ludwisarska 5 tel. 5-8 | PARYZ 3 rue Chauveau Lagarde Poloxpress.

MIESIĘCZNIE 4 ZŁ. Z ODNOSZENIEM I PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ 4 ZŁ. 50 GROSZY ZAGRANICĄ 7 ZŁ.. CENA NUMERU 20 GROSZY

W DZISIEJSZEM WYDANIU:

L. Radziejowski: Zagadnienia Rosji.
Nowiny i Odgłosy.
Z Dnia.
Dziwactwa Niepewnych Nauk.
Jakie Jest Życie Nurka.
Uroczystości Cechowe.
Sport.
J. E. Czosnowski: Bezrobotne.
Ku Jedności w Wielkopolsce.
Muzyka Szwajcarska.
Uczczenie St. Niewiadomskiego we Lwowie.
Z Kraju.
Ruch Wyborczy.
Kościół Akademicki i Jego Rektor.
Wielki Pożar w Fabryce Drutu.
Wiadomości Bieżące.

ZAGADNIENIA ROSJI

Wobec dokonywających się w Rosji Sowieckiej przemian wewnętrznych, które są wprawdzie bardzo powolne i nie idą linją prostą, ale pomimo to są niewątpliwe, inteligencja rosyjska na emigracji gorączkowo rozważa różne sprawy, związane z odrodzeniem państwowości rosyjskiej.

Dziś właściwie Rosja nie istnieje. Na jej miejscu rozpościera się Związek Republik Socjalistycznych, w którym częścią składową jest Rosyjska Republika Federacyjna, ale zarówno sam Związek (Z. S. S. R.), jak i jego część rosyjska (R. S. F. S. R.) rządzone są przez ajentów III-tej Międzynarodówki Komunistycznej, marzącej przedewszystkiem o rewolucji światowej. Jeśli bardzo często polityka Sowietów przypomina politykę rządów carskich, jest to korzystanie z dawnych, wypróbowanych metod i wzorów z czasów poprzednich, oraz posługiwanie się dawnymi urzędnikami (specjaliści), którzy nie zdołają już zmienić swych poglądów na zadania Państwa, które kiedyś było Rosją.

Ale jeśli bolszewizm padnie lub, co bardziej możliwe, wywietrzeje w tempie przyśpieszonem, przed nową Rosją staną zadania pierwszorzędnej wagi, a przedewszystkiem sprawa jej wewnętrznych stosunków narodowościowych oraz stanowiska wobec Państw, powstałych po wojnie na ziemiach b. Cesarstwa Rosyjskiego.

Niewątpliwie wśród Rosjan na emigracji oraz za czerwonym kordonem, w środowisku wrogiem komunizmowi, nie braknie ludzi, którzy marzą o wskrzeszeniu Rosji t. zw. całej i niepodzielnej. Ludzie ci nigdy nie zrozumieją, że w powojennej Europie pretensje rosyjskie do krajów, które zdołały się już usamodzielnić, nie znajdą zrozumienia ani poparcia i że nowej Rosji zabraknie siły, by uskutecznić podobne dążenia restytucyjne.

Wcielenie w życie snów o przywróceniu dawnych granic Rosji tem jest trudniejsze, że w razie upadku komunistów moskiewskich i powstania Rosji Trzeciej, republikańskiej czy też monarchistycznej, ta nowa Rosja liczyć się będzie musiała nietylko z istniejącemi już obecnie Państwami niepodległemi, wyrosłemi na jej granicach zachodnich, ale i z Gruzją, której niepodległość uznana została w drodze międzynarodowej.

Na tle tych zagadnień zwraca uwagę artykuł p. Piotra Ryssa, umieszczony w warszawskiem piśmie rosyjskiem Za Swobodu z dnia 5-go b. m.

Tok myśli p. Ryssa jest taki. Dzieli on zagadnienia narodowościowe Rosji na trzy grupy:

Do pierwszej zalicza narody, które pod względem historycznym, etnograficznym i kulturalnym są istotnie państwowemi. Są to Polska i Finlandja. Z temi Państwami Rosja może mieć spory, ale dotyczące tylko rewizji granic, co będzie wymagało wielkiej rozwagi ze stron obu. Trudno jednak myśleć o wciągnięciu Polski do konfederacji z Rosją, chyba, że powstaną Stany Zjednoczone Europy, ale jeszcze daleko do tego.

Drugą grupę stanowią Państwa nowopowstałe o małej kulturze, ale odznaczające się zaostrzonem poczuciem narodowem. Są to Estonja, Litwa i Łotwa. Należenie ich do Federacji Rosyjskiej jest koniecznością ze względów gospodarczych. Rosja istnieć nie może bez mórz zachodnich, bez okna do Europy. Rosja winna zapewnić im niezależność, traktując je na równej z sobą stopie i dając większe korzyści materjalne niż dać im może Anglja.

Do grupy trzeciej należą naradowości, budzące się dopiero, które własnej państwowości nie stworzyły, ale wyraźnie wysuwają swe dążności odśrodkowe. Mowa tu o Białorusinach i Ukraińcach.

Sprawa białoruska wydaje się p. Ryssowi rzeczą drugorzędną, stokroć ważniejsze jest zagadnienie ukraińskie, w którego rozwiązaniu zainteresowani są i Rosjanie i Ukraińcy.

Opanowanie Kijowa było w ciągu czterech wieków celem głównym polityki Moskwy. Rosja bez Kijowa będzie Państwem konającem. Ukraina, hołdująca programowi Petlurowców, nie chce Rosji. Ale Ukraina nie jest jednolitą w swych nastrojach i które z nich zwyciężą czas pokaże.

P. Ryss w końcu dochodzi do wniosku, że podnoszenie sprawy stosunku Ukraińców do przyszłej Rosji jest obecnie nietylko niepożądane, ale wręcz szkodliwe. Przedewszystkiem, bowiem, należy pozbyć się bolszewików, a potem dopiero może być mowa o ustaleniu stosunków wzajemnych.

Wątpliwe, czy takie stawianie sprawy przekona separatystów ukraińskich, ale widocznie p. Ryss chciałby jaknajmniej myśleć o Ukraińcach.

Myśli p. Ryssa są dobrem streszczeniem poglądów wielu Rosjan-niekomunistów na stosunki z sąsiadami w przyszłości może niedalekiej. Warto o tem wiedzieć nietylko w Polsce, ale bardziej jeszcze nad Bałtykiem, w takim Kownie czy w Rydze.

Leon Radziejowski

NOWINY I ODGŁOSY

O NAUKĘ RELIGJI W NIEMCZECH

PAT-iczna donosi z Berlina:

Sprawa ustawy szkolnej w dalszym ciągu stanowi główny przedmiot rozpraw w dziennikach berlińskich.

Local-Anzeiger potwierdza:

— W rokowaniach pomiędzy stronnictwami rządowemi głównym punktem spornym było żądanie grupy centrowej, aby prawo kontroli nad nauczaniem religji, które miało być przyznane wyższym władzom duchownym, mogło być przelewane przez Biskupów na wszystkich podwładnych duchownych. Przeciwko temu żądaniu centrum wystąpiły ostro inne grupy koalicyjne, szczególnie niemiecka Partja Ludowa.

Der Tag donosi:

— Obecnie w łonie koalicji rozważany jest projekt kompromisowy, któryby ograniczał przelewanie tego prawa kontroli na nieliczną tyko grupę księży podwładnych. Dotychczas niewiadomo, czy Centrum na ten kompromis się zgodzi.

Przewodniczący grupy centrowej w Reichstagu poseł Guerard oświadczył na zgromadzeniu Centrum w Koblencji:

— Centrum nie odstąpi od swoich żądań. Możliwą jest rzeczą, że koalicja rządowa z tego powodu się rozbije, Centrum jednak nie może pozwolić na dyktowanie mu ustawy szkolnej przez socjalistów i komunistów.

Jednocześnie urzędowa korespondencja Niemieckiej Partji Ludowej ogłasza artykuł, stwierdzający:

— Partje rządowe nie łudzą się bynajmniej co do trudności obecnego położenia. Istotnie stronnictwa rządowe przy rozpatrywaniu tej sprawy na komisji głosowały rozbieżnie, jednak i stronnictwa opozycyjne również w tej sprawie nie zajmowały jednolitego frontu.

RENTY Z PRAW FEODALNYCH

PAT-iczna donosi z Berlina:

Pomiędzy Rządem Rzeszy a Rządem Pruskim toczy się w dalszym ciągu dyskusja co do projektu ustawy o zwaloryzowaniu rent, wypłacanych dotychczas całemu szeregowi dawnych obywateli feodalnych, którzy swe renty pobierali za czasów Cesarstwa, jako odszkodowanie za zrzeczenie się przez nich w swoim czasie praw o czysto feodalnym charakterze. W sprawie tej Rząd Pruski i Rząd Rzeszy stoją na odmiennych stanowiskach co do wysokości zwaloryzowania pewnej części rent. Pozatem Rząd Pruski chce skasować wszelkie renty, wynikające z praw feodanych. Ponieważ zaś w ostatnich czasach książęta Salm-Salm, Salm-Horstmar, oraz książę Arengberg zaskarżyli Państwo Pruskie do sądu, żądając 100-procentowej waloryzacji swoich dawnych rent, Pruski Minister Finansów p. Hoepker-Aschoff zarządził z dniem dzisiejszym wstrzymanie wypłat wszelkich rent wszystkim dawnym książętom udzielnym.

NIEMCY I ARGENTYNA

BERLIN, 6.1. PAT. Berliner Boersen-Kurrier donosi, że w czasie pobytu argentyńskiego Ministra Spraw Zagranicznych w Berlinie toczyć się będą doniosłe rokowania w sprawach niemiecko-argentyńskich, między in. co do zakupu maszyn rolniczych, materjałów kolejowych i co do budowy przez firmy niemieckie kolejki podziemnej w Buenos-Aires. Również w toku rokowań ma być poruszona sprawa utworzenia w Buenos-Aires Ambasady Niemieckiej na miejsce istniejącego tam Poselstwa Niemieckiego.

POGŁOSKI O RZĄDZIE NIEMIECKIM

Aj. Wschodnia donosi z Berlina:

W kołach politycznych utrzymują z całą pewnością, że niemiecko-narodowi najwidoczniej szukają pozorów do wycofania się z Rządu jeszcze przed wyborami, a to ze względów taktycznych. Chcą sobie w ten sposób umożliwić wydanie do swoich wyborców odezwy, stwierdzającej, iż polityka Rządu Marxa była tak niekorzystna, iż nie mogli jej dalej popierać i zmuszeni byli wystąpić.

WYJAZD DELEGACJI SOWIECKIEJ DO ANGLJI

MOSKWA, 6.1. PAT. Do Londynu wyjechała wczoraj Delegacja Sowiecka w celu nawiązania z organizacjami gospodarczemi Anglji rokowań w sprawach handlowych. Delegacji przewodzi prezes Centrosojuza Lubimow.

O REWIZJI DŁUGÓW WOJENNYCH

ZAPRZECZENIE RZĄDU WASZYNGTOŃSKIEGO

WASZYNGTON, 6.1. PAT. Sekretarjat Skarbu w odpowiedzi na zapytanie korespondenta Biura Reutera, czy prawdziwa jest wiadomość, podana przez korespondenta New York Journal of Commerce, jakoby Ameryka zaproponowała schemat rewizji długów wojennych i planu Dawesa, odpowiedział, iż wiadomość ta jest mylna i pozbawiona podstaw.

FRANCJA I STANY ZJEDN. O WOJNIE I POKOJU

WRĘCZENIE NOTY FRANCUSKIEJ

WASZYNGTON, 6.1. PAT. Ajencja Havasa dowiaduje się, że p. Ambasador Claudel wręczył Sekretarzowi Stanu p. Kelloggowi odpowiedź p. Brianda na notę w sprawie wykluczenia wojny ze stosunków międzynarodowych. Po krótkiem zbadaniu odpowiedzi, Departament Stanu miał dojść do wniosku, że traktat, ograniczający postawienie wojny poza prawem jedynie do kraju napadającego zwężałby znacznie pierwotną propozycję p. Brianda i pierwsze sformułowanie p. Kellogga.

ODPOWIEDŹ P. BRIANDA NA PISMO P. KELLOGGA

PARYŻ, 6.1. PAT. Le Matin pisze:

— Odpowiedź p. Brianda na propozycje p. Kellogga jest nieco krótsza od pisma Amerykańskiego Sekretarza Stanu, lecz utrzymana w niemniej serdecznym tonie, będzie dziś ogłoszona. Odpowiedź francuska zwraca uwagę na szczególne stosunki, istniejące pomiędzy Francją a Stanami Zjednoczonemi, które nigdy nie były z sobą w stanie wojny. Zatem traktat arbitrażowy francusko-amerykański nabiera szczególnego znaczenia i jest rzeczą naturalną, że wstęp do tego traktatu wyraża nadzieję i pewność, że oba kraje nie będą nigdy wrogami.

Propozycja w sprawie paktu wielostronnego, wykluczającego wojnę, jest bardzo delikatna. Redakcja paktu powinna szczegółowo określić charakter wojny, której wyrzekną się sygnatarjusze paktu. Może być to tylko wojna napastnicza, w rozumieniu wniosku, uchwalonego przez Ligę Narodów. W toku rokowań sprawa ta może być postawiona w ten sposób, że chodzić będzie o ustalenie, kto ma decydować o tem, że to lub inne Państwo jest napastnikiem. Wydaje się rzeczą niemożliwą, by Stany Zjednoczone zwróciły się o taką definicję do Ligi Narodów. Jest to najważniejsze zagadnienie do rozstrzygnięcia, bez czego omawiany pakt, jakkolwiek przeniknięty wspaniałym duchem, groziłby osłabieniem pracy, dokonanej już w Genewie.

MIĘDZYNARODOWY PAKT POTĘPIENIA WOJNY

LONDYN, 6.1. PAT. W kołach politycznych angielskich przyjęto bardzo przychylnie propozycję Stanów Zjednoczonych łącznego wystąpienia z Francją z projektem zbiorowego traktatu międzynarodowego, potępiającego wojnę, jako narzędzie polityki międzynarodowej. Narazie rozmowy wstępne dotyczą jedynie dwuch Państw, a mianowicie Stanów Zjednoczonych i Francji, przy jednoczesnem zawiadomieniu Rządu Brytyjskiego o projekcie traktatu, nie upoważniającem Rządu Brytyjskiego do urzędowego wypowiadania się w tej sprawie.

Zwracają tu uwagę na zbiegający się w r. b. termin odnowienia traktatów rozjemczych Anglji z Francją i Anglji ze Stanami Zjednoczonemi. Oba traktaty dotyczące rozjemstwa i pojednawczości w regulowaniu spraw spornych między Wielką Brytanią a Francją, pozostają w mocy. Pierwszy z nich zawarto w roku 1903, drugi zaś w roku 1914, przyczem pierwszy nosi nazwę traktatu Root'a, drugi Bryan'a. Traktat Root'a ustala rodzaj sporów, podlegających rozstrzygnięciu Trybunału Haskiego. Jest on poddawany rewizji co 5 lat. Traktat Bryan'a przewiduje powołanie stałej komisji międzynarodowej, w praktyce nigdy nie zwoływanej, a mającej załatwiać spory wynikłe między Wielką Brytanją a Stanami Zjednoczonymi.

WYSTĄPIENIE AMERYKI I LIGA NARODÓW

LONDYN, 6.1. PAT. Dzienniki angielskie wyrażają naogół zadowolenie z powodu wystąpienia Ameryki, która, jak się tu określa, przemówiła językiem pokojowym. Dzienniki przypominają, że powstanie Ligi Narodów jest dziełem również tej samej inicjatywy. Podkreśla się tu znaczenie artykułu 12-go paktu Ligi, na mocy którego członkowie Ligi zgadzają się przedkładać wszelkie spory, mogące prowadzić do wybuchu wojny, rozjemstwu lub rozstrzygnięciu trybunału lub wreszcie zbadaniu uprzedniemu przez Ligę w terminie trzymiesięcznym do rozpoczęcia kroków zaczepnych. Przypomina się również ostatnie wrześniowe Zgromadzenie Ligi Narodów, na którem jednomyślne potępiono wojnę, stawiając ją poza nawiasem prawa.

BEZPRAWNY PRZEWOZ BRONI

ZASTRZEŻENIE WĘGIERSKIE

WIEDEŃ, 6.1. Neue Freie Presse donosi z Budapesztu: W związku z wiadomościami, jakoby Rumunja w sprawie zajścia w St. Gothard zamierzała interwenjować w Budapeszcie, w węgierskich kołach miarodajnych oświadczają, że dla tego rodzaju interwencji niema żadnych podstaw prawnych. Nielegalne transporty broni w razie, gdyby nie zgłosił się właściwy adresat, będą na podstawie międzynarodowych przepisów zniszczone. Zadanie to będzie musiało być wykonane przez Rząd Węgierski, gdyż Państwa Małej Ententy nie mają prawa mieszania się w to. Traktat w Trianon zawiera dokładne przepisy co do przeprowadzenia klauzul wojskowych w sprawie kontroli Węgier.

OSTRY GŁOS RUMUŃSKI

BUKARESZT, 6.1. PAT. Dziennik Narodowej Partji Chłopskiej Droptatea pisze:

— Kraje, sąsiadujące z Węgrami, powinny samodzielnie lub za pośrednictwem właściwych czynników wystąpić przeciwko stałemu moralnemu zbrojeniu się Węgier. Atmosfera odwetu węgierskiego znajduje wyjaśnienie w położeniu politycznem. Kierownicy polityki węgierskiej pod naciskiem mas chłopskich, domagających się rozdziału ziemi, jak to już uczyniono w Rumunji i Czechosłowacji, usiłują wywołać zamieszanie przez wysunięcie sprawy narodowej, aby utrzymać obecny konserwatywny stan rzeczy. Węgry idą w kierunku awantur.

WALKA O DZIEN PRACY

W PRZEMYŚLE METALOWYM NADRENJI

BERLIN, 6.1. PAT. Berliner Tageblat donosi z Nadrenji, że wobec oporu, stawianego przez przemysł metalowy przeciwko wprowadzeniu orzeczenia rozjemczego co do 8-godzinnego dnia pracy, położenie w przemyśle metalowym reńsko-westfalskim zaostrzyło się poważnie. Związki metalowców ogłosiły dzisiaj zapowiedź, że robotnicy tego przemysłu będą musieli rozpocząć wkrótce walkę gospodarczą, aby przeprowadzić wydane już orzeczenie rozjemcze.

BURZA NAD WYSPAMI BRYTYJSKIEMI

LONDYN, 6.1. PAT. Silna burza, która przeszła dzisiaj nad wyspami brytyjskiemi, wyrządziła wiele szkód na lądzie i na morzu. Orkan zerwał wiele dachów, zburzył cały szereg domów i powyrywał znaczną liczbę drzew z korzeniami. Jest wielu zabitych i rannych. W porcie Tilbury na Tamizie zderzyły się z sobą dwa parowce. Parowiec pasażerski Ragmak, który odpływał do Bombaju, odrzucony został przez fale o kilka mil w kierunku północnym. Ragmak ma uszkodzony pomost, mimo to, jak sygnalizuje, nie przerywa podróży. Nikt z pasażerów nie doznał uszkodzeń.

Z DNIA

O SENAT GDAŃSKI

PAT-iczna donosi z Gdańska:

Rozbite w ubiegły wtorek rokowania w sprawie utworzenia nowej koalicji i nowego Senatu W. Miasta, prowadzone przez socjalnych demokratów, centrum i liberałów niemieckich, zostały dziś z powrotem wznowione. Wobec braku jakiejkolwiek innej kombinacji wszystkie uczestniczące w rokowaniach stronnictwa poczyniły pewne ustępstwa ze swoich programów, celem umożliwienia osiągnięcia porozumienia.

PRZEDSTAWICIEL LIGI W KOWNIE

KOWNO, 6.1. PAT. Litewska Ajencja Telegraficzna donosi, iż z początkiem lutego przybędzie do Kowna dyrektor polityczny Ligi Narodów p. Sigmura. Podróż ta postanowiona została jeszcze przed ostatniem posiedzeniem Rady Ligi Narodów i, jak zaznacza Ajencja, nie stoi w żadnym związku z mającemi nastąpić rokowaniami litewsko-polskiemi.

(Wczoraj podała PAT-iczna doniesienie Berliner Tageblatt, wedle którego ma przyjechać do Kowna z ramienia Ligi Narodów p. Mantoux).

Z ŻĄDAŃ LITEWSKICH

Aj. Wschodnia donosi z Kowna:

Urzędowa Lietuva zamieszcza artykuł wstępny, w którym oświadcza, że na wstęp w przyszłych rokowaniach polsko-litewskich wysunięte będą żądania oddania Wilna oraz zwrotu strat materjalnych, jakie Litwa poniosła wskutek okupacji polskiej w Wileńszczyźnie.

SOCJALIŚCI NA LITWIE

BERLIN, 6.1. PAT. Berliner Tageblatt donosi z Kowna, że w powiecie Poniewieskim władze zamknęły 8 biur socjalistycznych i cztery związki. Również w Telszach cały szereg biur socjalistycznych miał zostać zamknięty.

P. TITULESCO

SAN REMO, 6.1. PAT. Bawiący tu Rumuński Minister Spraw Zagranicznych p. Titulesco, zamierza w czasie swej podróży do Włoch spotkać się z p. Mussolinim, a następnie z p. Briandem w Paryżu.

NIESZCZĘŚCIE LOTNICZE

PARYŻ, 6.1. PAT. Z Lyonu donoszą, iż niemiecki samolot handlowy, kursujący na linji Genewa-Madryt zbłądził wskutek mgły i przy lądowaniu rozbił się. Trzy osoby odniosły rany.

WYBUCH W BERLINIE

BERLIN, 6.1 PAT. Prace ratownicze na gruzach domu zawalonego przy Landsberger-Allee trwały przez całą noc i cały dzień dzisiejszy. Oficjalna lista podaje 10 nazwisk osób zabitych, których zwłoki już odnaleziono i 7 osób dotychczas nie odnalezionych. Ostatnio badania wykazały, że przyczyną wybuchu nie mógł być amonjak. Najbardziej prawdopodobną przyczyną katastrofy pozostaje wybuch gazu świetlnego.

SARATOGA

FILADELFJA, 6.1. PAT. Wielki parowiec-baza dla samolotów Saratoga rozpoczął w dniu dzisiejszym pierwszą swą podróż. Parowiec, który przeznaczony jest dla floty Oceanu Spokojnego, liczy 2 tysiące osób załogi: oficerów, pilotów i marynarzy. Budowa okrętu kosztowała 40 miljonów dolarów.

PODATKI SOWIECKIE

MOSKWA, 6.1. PAT. Ogłoszona w ostatnich dniach nowa ustawa o podatkach od dochodów przewiduje zwiększenie ciężarów podatkowych warstw posiadających o 12 do 20 proc. w stosunku do roku 1926.

ZŁOTO DLA FRANCJI

HAVRE, 6.1. PAT. Przybył tu okręt Rochambeau z ładunkiem przeznaczonego dla Banku Francuskiego złota wartości 10 miljonów franków. Ładunek ten wagi około 20 ton skierowany został niezwłocznie do stolicy.

PP. Ziemianie zechcą łaskawie zgłaszać kandydatów w myśl okólnika do Oddziałów

Związku Ziemian

na specjalne kursy

Mechaników Traktorowych

Początek 9-go stycznia 1928 roku. Internat. Kredyty.

Informacji udziela Szkoła Samochodowa **Inżyniera Bolesława Froma Warszawa Hoża Nr 35.**

Szybka nauka obsługi i jazdy samochodowej.

1590

DZIWACTWA NIEPEWNYCH NAUK

O MÓZGU ANATOLA FRANCE'A

Skutek badania mózgu Anatola France'a był prawdziwą niespodzianką. Dziwiono się, skoro się dowiedziano, że waga mózgu poety i filozofa wynosiła tylko 1017 gramów, a więc przeszło o trzysta gramów mniej, aniżeli przeciętna waga mózgu dorosłego Europejczyka. Wyjątkowa zdolność umysłowa Anatola France'a, jak uważają uczeni, którzy badanie jego mózgu przedsięwzięli, leżeć ma, ich zdaniem, w większej ilości i delikatniejszych kształtach zwojów mózgowych.

Mniemanie, że osoby, wyróżniające się wielkim intelektem, posiadać mają mózg cięższy, aniżeli mózg człowieka przeciętnego, powoli słabnie, a to skutkiem poczynionych w tej mierze doświadczeń. Waga przeciętnego mózgu u dorosłego Europejczyka wynosi około 1360, u dorosłej Europejki około 1220 gramów. Dziś jednak nie przykłada się już do tych cyfr takiego znaczenia, jak dawniej, lecz zwraca się raczej uwagę na sam ustrój mózgu. Badacze doszli bowiem do przekonania, że kształt zwojów mózgowych i delikatniejszy jego ustrój większe posiada znaczenie, aniżeli sama tylko waga.

Profesor Guillaume Louis i dr Dubreuil-Chambardet, którzy badali mózg Anatrla France'a, zwrócili na te właściwości uwagę, zwłaszcza kiedy się przekonali o małej wadze mózgu. Przytem położyli nacisk na to, że szara zawartość mózgu wyjątkowo silnie była rozwinięta, przyczem wyrażali się też z podziwem nad kształtami mózgu i delikatnością jego zwojów. Mózg posiadał nader piekne formy, jakby wyszedł z dłoni artystycznego jubilera, a zwoje miały ostre kanty i ściśle do siebie przylegające. Na końcu zaś tych opisów powiedzieli obydwaj uczeni: Prawdziwie jubilerska robota! Mózg ten porównać można, co do jego wartości, do owych maleńkich zegarków, jakie za panowania Ludwika XV, wyrabiał słynny Julien Leroy, rodem z Turenji; były to zegarki pięknie na zewnątrz rzeźbione, a na wewnątrz posiadające doskonałą i dokładną maszynerję.

Sir Artur Keith, znany anatom angielski, wyraził, z powodu tego sprawozdania dwu badaczy francuskich, swe niezadowolenie z podobnego wyniku, uważając taki sąd za powierzchowny. Brakuje dobrego obrazu rzeczy, a wewnętrzna struktura mózgu nie została przytem dość dokładnie stwierdzona, czemu dał wyraz w piśmie specjalnem Britisch Medicinal Journal, gdzie pisze: Wiemy o właścicielu tego mózgu, że dokonał za jego pomocą rzeczy genjalnych, podczas kiedy jego spółobywatele, choć posiadali 25 proc. mózgu więcej, doprowadzili do zwyczajnych tylko rezultatów. Jednakże Anatole France był pod wielu względami, człowiekiem pierwotnym. Był to anatom natury ludzkiej, a jak to jest zwyczajem ludzi pierwotnych, starał się o ta, aby zdania swe wyrażać jasno i wyraźnie. Byłoby zatem rzeczą możliwą, aby małą wagę mózgu Anatola Francea wziąć pod uwagę z tego właśnie punktu widzenia i tym sposobem wyjaśnić, że taki właśnie człowiek jak Anatole France musiał mieć taki rodzaj mózgu. Podobny ustrój mózgowy mógłby, w innym kierunku, wydać mierne jedynie wyniki.

Ale sir Artur Keith wyobraża sobie genjusz Anatola France'a w sposób nieco zbyt prosty, bo czyż dążność do prostoty i jasność wyrażania się, mają być właśnie cechą pierwotności, a nie raczej charakterystycznym darem umysłów wysoce rozwiniętych.

JAKIE JEST ŻYCIE NURKA

Daremne wysiłki nurków wydobycia zatopionej amerykańskiej łodzi podwodnej i uratowania zamkniętych w niej marynarzy, zwraca znów raz uwagę na niebezpieczny zawód ludzi spuszczających się na dno morskie.

Oto co pisze nurek w Daily Mail londyńskiej:

— Każde spuszczenie się nurka na dno morskie jest przygodą w krainie nieznanej. Zanurzenie się w rodzinnym porcie jest wprawdzie mniej niebezpieczne, ale przesuwanie się setki stóp pod powierzchnią, na dnie mórz podzwrotnikowych, albo tam gdzie spotykają się niebezpieczne prądy, grozi każdej chwili możliwą katastrofą. Tak natężającą jest ta praca, że do zawodu nurka przyjmują tylko zupełnie zdrowych i zdatnych. Przedewszystkiem nurek musi posiadać nienaganne płuca i serce. Suknia nurka jest obciążona ołowiem, a na jego plecach i piersi wiszą 40-funtowe ciężary. W każdym bucie jest 18 funtów tegosamego metalu. Nie wolno nurkowi spuszczać się ani też unosić zbyt szybko, bo wszystko to grozi niebezpieczeństwem.

Po spędzeniu 20 minut w głębokości mniej więcej 60 stóp, nurek powraca etapami na powierzchnię i co 10 stóp zatrzymuje się parę minut, bo inaczej zaczerpnąwszy pod wodą wielkie ilości pompowanego powietrza ma krew tak pełną baniek powietrza, że wydostawszy się zbyt szybko na powierzchnię naraża się na bardzo groźną chorobę zwaną głową nurka. Gdy z powodu jakichś niespodziewanych okoliczności nurek musi w szybkiem tempie powrócić na powierzchnię, wtedy natychmiast pakują go wraz z całym ekwipunkiem do komory kompresyjnej, w której dopiero regulują ciśnienie powietrza, w takisam sposób w jaki by ono się regulowało przy etapowym powrocie.

W okolicach, w których roi się od rekinów, nurek spuszcza się uzbrojony w nóż. Ale rekiny nie są najgorszymi wrogami. Dla odegnania ich urządza się małe, elektrycznie kierowane, eksplozje podwodne. Znacznie niebezpieczniejszy jest mieczyk, ryba złośliwa i wojowniczo usposobiona. Najobrzydliwszą jest pożerająca mięso ryba żyjąca w wodach południowo-amerykańskich, a rzucająca się na każdego. Czego się najbardziej obawiają nurkowie to wywrócenia się przez niefortunny wypadek głową na dół i powrotu w tej pozycji na powierzchnię. Pomimo tych wielkich niebezpieczeństw z czasem nurek przyzwyczaja się do nich i uważa je za nierozłącznie związane ze swym zawodem.

UROCZYSTOŚCI CECHOWE

OSTATNI DZIEŃ STAREJ USTAWY

Warszawski świat rzemieślniczy, skupiający się w osiemdziesięciu przeszło cechach, obchodził wczoraj uroczyście wprowadzenie w życie nowej Ustawy Przemysłowej, która kładzie kres działalności obowiązującej dotychczas na terenie b. Kongresówki Ustawy Cechowej z r. 1816, wydanej przez ówczesną Radę Stanu według projektu Stanisława Staszica.

Ustawa ta normowała życie rzemieślnicze w Polsce, dając szerokie prawa cechom oraz ograniczała w znacznej mierze mieszanie się władz rządowych, co pozwalało w czasach niewoli uniknąć rusyfikacyjnych nakazów władzy administracyjnej.

Ustawa ta tak weszła w krew i życie warszawskiego świata rzemieślniczego, który do ostatnich lat niewoli, używał największych wysiłków, by sparaliżować dążenia jenerał-gubernatorów przeprowadzania radykalnych zmian w tej ustawie, że obecnie, gdy w praktyce ustawa ta okazała się przestarzała, gdy życie nowoczesne wymaga nowych form, szerszych od dawnych, gdy zaszła potrzeba ujednostajnienia ustawy w Państwie i wprowadzono nową ustawę, większość przedstawicieli cechów dzień wczorajszy uważa za pogrzebanie dawnej odrębności, a co za tem idzie, za dzień upadku cechów i rzemiosła polskiego.

Tak w rzeczywistości nie jest. Bo i piękne przemówienie proboszcza ks. Niemiry w Katedrze, gdzie na intencję cechów uroczyste nabożeństwo odprawił J. Em. ks. Biskup Gall, J. E. ks. Kardynał udzielił błogosławieństwa i liczne przemówienia podczas akademji w Ratuszu stwierdzają, że nowa ustawa daje szerokie pole działania i że pracy pożytecznej, opierając się na świetnych tradycjach rzemiosła polskiego ustawa ta, wzorowana zresztą na ustawach obowiązujących w b. zaborze austrjackim i pruskim, daje pole do rozwoju rzemiosła, byle tylko z całym zapałem wziąć się do wytężonej pracy.

W KATEDRZE

Wczoraj o godz. 9-ej i pół rano w Katedrze św. Jana ks. Biskup Gall, w asystencji duchowieństwa odprawił na intencję cechów i rzemiosł uroczystą Mszę św., w czasie której orkiestra rzemieślnicza odegrała na chórze piękne kolendy. Po Mszy św. miejscowy proboszcz ks. dr Niemira wygłosił kazanie, w którem przedstawił konieczność wytężonej pracy, opartej o dawne piękne tradycje rzemiosła warszawskiego.

Świątynia wypełniona była przedstawicielami cechów, których liczne sztandary umieszczone były w prezbiterjum. W stallach zasiedli: Prezydent Miasta inż. Słomiński, Wiceprezes Rady Miejskiej mec. St. Wilczyński, ławnicy oraz starsi cechów.

W czasie nabożeństwa przybył do Katedry i zajął miejsce na tronie J. E. ks. Kardynał Kakowski, który po nabożeństwie udzielił wiernym błogosławieństwa.

AKADEMJA W RATUSZU

Około godz. 11-ej wypełniła się wielka sala posiedzeń Rady Miejskiej przedstawicielami rzemiosł. Sztandary cechowe otaczały stół prezydjalny i tworzyły szpaler. Za stołem prezydjalnym zasiedli p. Prezydent Słomiński w otoczeniu swych poprzedników inż. Piotra Drzewieckiego i inż. Władysława Jabłońskiego.

Po odegraniu Hymnu Narodowego przez orkiestrę rzemieślniczą, akademję zagaił p. Prezydent Słomiński, przedstawiając znaczenie nowej ustawy dla cechów, przystosowanej do nowoczesnych wymagań życia, oraz nawołując do wytężonej pracy dla utrzymania sławy rzemiosła polskiego.

Następni mówcy pp. Herb, Mencel, Lustański, Zieliński, b. pos. Rudnicki i Lipiński przedstawili dzieje chwalebne rzemiosła warszawskiego od najdawniejszych czasów do czasów poprzez dzieje Dekiertów, Kilińskich, tradycję obchodów mordów 63-go roku, zaciętą walkę z zakusami rusyfikatorskiemi. Z wybuchem Wielkiej Wojny i ustąpieniem okupantów rosyjskich, przy ówczesnym Komitecie Obywatelskim powstała specjalna sekcja rzemieślnicza. Po utworzeniu zarządu sekcja przekształcona została w stale działającą Delegację Zgromadzeń Rzemieślniczych, której komisarzem, zasłużonym przez cały czas istnienia, t. j. od r. 1917, był inż. Kwasieborski.

Wielkie zasługi p. inż. Kwasieborskiego oraz p. Lustańskiego w pracach Delegacji obecni uczcili głośnymi oklaskami, a orkiestra odegraniem marsza. Oprócz tego p. Lustańskiemu wręczono pamiątkową odznakę od rzemiosła warszawskiego.

Najpodnioślejszym punktem wczorajszego zebrania w Ratuszu była chwila, w której przedstawiciel rzemiosła b. poseł J. Rudnicki składał na ręce p. Prezydenta Słomińskiego wyrazy wdzięczności i hołdu Cechów Warszawskich, gospodarzom stolicy za ich poparcie i za ich pracę, mającą na celu dobro rzemiosł.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zebrania uczestnicy wraz ze sztandarami zebrali się na podwórzu Ratusza, gdzie odbyła się zbiorowa fotografja.

Liczni uczestnicy wczorajszej uroczystości przekonali się, że chociaż straciła moc prawną Ustawa z r. 1816 i w miejsce jej weszła nowa Ustawa Przemysłowa, to istotą rzeczy nie jest ta czy owa ustawa, ale niedająca się ugiąć silna wola i wytrwałe dążenie zachowania dotychczasowego chlubnego dorobku rzemiosła polskiego z czasów jego rozkwitu. Ustawa jest ramą, w obrębie której życie wyhaftować musi wspaniałe, od powiadające tradycjom, obrazy.

n. n.

PIOTR SMALEC
MAZOWIECKA 2
Egz. od r. 1877
ZEGARKI złote i metalowe do najbardziej precyzyjnych
Biżuterja wykwintna. 1541

SPORT

Zakończenie turnieju hokejowego o mistrzostwo Krynicy. — Rozgrywany w ostatnich dniach turniej międzyklubowy o mistrzostwo hokejowe Krynicy, przyniósł zwycięstwo drużynie warszawskiej Legji po zaciętej walce z Lwowskiem Towarzystwem Łyżwiarzy. Pogoń lwowska w turnieju udziału nie wzięła. W grach półfinałowych wyniki były następujące: A.Z.S. (Wilno)-Cracovia 1:1, Legja-W. T. Ł. 6:0, L.T.Ł.-Cracovia 4:0. W finale pomiędzy Legją i L. T. Ł. sędzia p. Weyssenhoff z Wilna grę przerwał przy stanie 3:2 dla Legji, przyznając jej jednocześnie walkower wskutek zejścia z placu zespołu lwowskiego, niezadowolonego z przyznania 4-ej bramki dla Legji zdobytej jakoby w sposób nieprawidłowy. O trzecie miejsce A. Z. S. (Wilno) pokonał W. T. Ł. w stosunku 1:0. W ten sposób Legja zdobyła tytuł mistrza Krynicy na rok 1928. Cracovia większej roli w turnieju nie odegrała.

Pozatem odbyły się mecze towarzyskie: Legja i W. T. Ł. przeciwko pozostałym drużynom 6:0, oraz A. Z. S. (Wilno) nieoczekiwanie pokonał L. T. Ł. 1:0.

Organizacja zawodów i warunki terenowe bez zarzutu. Zawody wzbudziły w Krynicy znaczne zainteresowanie.

Japońscy lekkoatleci w Polsce. — Warszawski A. Z. S czyni starania celem zatrzymania w Polsce podczas przejazdu do Amsterdamu olimpijskiej grupy lekkoatletycznej japońskiej dla rozegrania meczu Japonja-Polska. Mecz ten ze względu na egzotyczny charakter i możność ciekawego porównania klasy lekkoatletów dalekiego Wschodu i Polski wzbudził już teraz ogromne zainteresowanie w sferach sportowych. Niewątpliwie w razie dojścia do skutku, spotkanie takie stanowiłoby jedną z największych atrakcyj nadchodzącego sezonu.

Sport strzelecki w Warszawie. — Dnia 8-go stycznia o godzinie 10-ej rano odbędą się zawody strzeleckie zespołowe Warszawskiej Chorągwi Harcerskiej. Zawody te będą się liczyły jako pierwsza runda zawodów o mistrzostwo Chorągwi.

Koło Samopomocy gimn. św. Stanisława ufundowało przechodnią nagrodę strzelecką im. ś. p. Bagniewskiego, która zostanie rozegrana w styczniu b. r.

Dnia 14-go stycznia odbędą się zawody strzeleckie organizowane przez Sportowy Klub Strzelecki o t. zw. Nagrodę Zbiorowa.

Wiadomości zagraniczne. — Nowe rekordy samochodowe dla wozów o litrażu 750-1100 cm. sześć. ustanowił na torze Linas Monthory pod Paryżem, Terson na Amilcarze. Czasy są następujące: 500 klm. 4:12:55,5; 500 mil. ang. 7:8:15,5; 3 godziny 356 klm. 216 mtr (przeciętna szybkość 118.738 klm. na godzinę). 6 godzin 670 klm. 544 mtr. (przeciętna szybkość 111.757 klm.) Dawne rekordy należały do Marendara, Haywoda i Burgessa.

Międzynarodowy Związek Aeronautyczny przyznał lotnikowi Lindberghowi na rok 1927 wielki medal złoty zasługi. Związek postanowił, że zawody balonów kulistych odbędą się w czerwcu 1928 r.

W mistrzostwie piłkarskiem I Ligi angielskiej w dalszym ciągu na czele tabeli znajduje się Everton, który pokonał ostatnio Sheffield Wednesday w stosunku 2:1.

3.000.000 kilometrów
przebyły dotychczas samoloty
Polskiej Linji Lotniczej
bez żadnych nieszczęśliwych wypadków, bez uszkodzenia, wzgl. zagubienia przesyłek:
Warszawa, Nowy Świat 24, tel.: 9-00 19-88
„ lotnisko „ 8-50
Kraków, Św. Anny 4 „ 32-22
„ lotnisko „ 25-45
Lwów, Tow. Orbis Jagiellońska „ 8-11
„ lotnisko „ 22-75
Łódź, ul. Piotrkowska 67 „ 3-11
„ lotnisko „ 26-15
Gdańsk-Wrzeszcz, lotnisko „ 415-31
Wiedeń, Tegetthofstr. 7 Mezzanin tel. 71-0-84
„ lotnisko „ 48-5-60
Najszybszy i bezpieczny przewóz pasażerów, poczty i towarów.

JAN EUSTACHY CZOSNOWSKI 7)

BEZROBOTNE

— Proste. Ojciec powiada tak: Nasze panny obniżyły poziom konkurów do zmysłowej gry. Niegdyś człowiek stawał przed ołtarzem z niewinną istotą do sakramentu, wiązał się, w swojem i jej zrozumieniu na całe życie. Obecnie obie strony spełniają prostą formalność, usuwają niejako przeszkodę na drodze ku zadowoleniu kaprysu zmysłów. Obie strony są uświadomione, obie uważają, że co się zeszło rozejść się przecie może. O słowach: Co Bóg złączył... mowy nawet niema. Ludzkie rzeczy są kruche.

— I pan podziela to zdanie?

— Najzupełniej. Dlatego nie żenimy się. Zaobserwował pan przecie ten objaw.

— Powody tego zjawiska są ekonomiczne.

— Wyłącznie pozornie. W istocie takie, o jakich mówiłem. Szło się niegdyś na dolę i niedolę razem. Dziś i w pomyślności rzecz taka runąć może. Nie, dziękuję, nie głupim!

— Jednak mężczyźni grzeszą. Wiele w tem ich winy.

— Bezsprzecznie, stosują się do tonu. Nigdy nie było łatwiej o miłe perepetje. Byle wędkę wziąć do ręki, rybka haczyk połknie. Podobno dawniej...

— Mówi pan, jak stary.

— Wracamy do światopoglądu ojców. Powszedni to objaw.

— Winszuję. Żegnam.

Orycz wskoczył do windy, wysiadł, zapukał do drzwi frontowego pokoju. Usłyszawszy: proszę, wszedł.

— Kochanego mistrza! — Witała go siwowłosa, przystojna jeszcze pani. — No cóż, uczyni to pan dla mnie?

— Niestety, jutro wyjeżdżam!

— Bilet pan już kupił?

— Nie, zamierzam.

— Nic z tego. Kostuś mi kazał, więc portret być musi.

— Pani łaskawa...

— Łaskawość nie zaradzi. Mus. Nigdy mi nikt niczego nie odmówił, tembardziej kochany pan. Ile panu czasu potrzeba?

— Najmniej dwa tygodnie!

— Dochód poważny. Cena od pana zależy.

— Szczegół.

— Nie. Tysiąc dolarów?...

Na ruchliwej twarzy artysty odzwierciadlało się wahanie.

— Zrobione. No? Dolar, to dolar. Czekają pana wydatki. Grzeczność, grzecznością. Zgoda?!

— Zgoda.

Orycz zasiadł.

— Zaczynamy jutro. Jestem pod wrażeniem. Widziałem na dolę Zbicką.

— Czyli Musiewiczową. Pięknie się urządziła!

— Nieciekawie. Natomiast ślicznie wygląda. To jedno spotkanie. Bez żadnej tranzakcji zacząłem rozmawiać z Wiktorem Romowiczem.

— Nie rozumiem dziwu?...

— Natychmiast. Czyli młoda kobieta uprawiająca nowoczesny sport zmiany małżonków i rówieśnik jej, mężczyzna, zniechęcony do ustalenia się w związku legalnym. Żbicka, za miesiąc zapewne, rozpocznie sezon głośnych, uzasadnionych skarg na płeć brzydką, Romowicz zawodowo na kobiety napada...

— Słuszność obustronna.

— Tak nam, przedwojennym ludziom, się zdaje.

— I tak jest.

— Być może.

Zabawiwszy chwilę i omówiwszy wszelkie techniczne szczegóły, malarz wyszedł. Wracając rojnemi ulicami do domu, nagle drgnął. W półcieniu bocznej ulicy mignął mu przechodzień dziwnie do Wielbskiego podobny. Stanął. Czyżby? Złudzenie.

Lecz sylwetka sunącego w zamyśleniu człowieka zbytnio przypominała mu kuzyna. Podszedł.

— Rysiu, to ty?

— Ja — potwierdził niechętnie.

— Dawno?

— Dziś.

— Sam?

— Sam.

— Minia?

— W domu.

— Zdrowa?

— Oczywiście, inaczej nie oglądałbyś mnie.

— Czemuś mi nie dał znać?

— Sądziłem, że wyjechałeś.

— Mizerny jesteś.

— Niezdrów się czuję. Nie lubię jeździć, zmęczenie...

— Zabawisz?

— Parę dni. Pożyczka...

— Komunał. To nie cel. Pożyczka... ha, ha, luźny termin. Możesz otrzymać za rok. Pyszny to dziś powód dla małżonków do przebywania w stolicy. Posiedzenia dla mieszczuchów, pożyczki wieśniakom. Czytaj: wykręty, inaczej, pozory...

— Nie żartuj. Wogóle, powiem ci, kpiny z poważnych rzeczy są niewłaściwe. Powiedziałem niegdyś żartem pewnej osobie: — Mąż pani zaleca się do swoich biurowych panienek. Czegoś źle to przyjęła. Okazało się, żem poruszył drażliwy temat. W małżeństwie każda bagatela jest poważna. Dowcip, najzupełniej niewinny, bywa niekiedy zjadliwy. Kiedy jedziesz?

— Sam nie wiem.

— Sądziłem?...

(D. c. n.).

KU JEDNOŚCI W WIELKOPOLSCE

KATOLICKO-NARODOWA UNJA GOSPODARCZA

Katolicko-Narodowa Unja Gospodarcza wydała w Poznaniu następującą odezwę:

Wobec zbliżających się wyborów, niżej podpisani w imieniu ugrupowań, które reprezentują stworzoną Katolicko-Narodową Unję Gospodarczą i jej Komitet Wykonawczy, będą prowadzić akcję przedwyborczą na terenie Województwa Poznańskiego. Dążeniem Komitetu będzie skupienie możliwie najszerszego i najliczniejszego grona wyborców celem skonsolidowania organizmu Rzeczypospolitej, aby mógł sprostać wielkim zadaniom obrony Państwa i wypełnić rolę mocarstwową naszej ojczyzny. Dlatego też podpisani uważają za najkonieczniejsze urzeczywistnienie w przyszłym Sejmie następujących postulatów:

1) Wzmocnienie zasad Kościoła Katolickiego w życiu państwowem i społecznem w Polsce, 2) zmiana konstytucji, celem umocnienia władzy wykonawczej i uzdrowienia parlamentaryzmu przez racjonalną reformę podstaw wyborczych, 3) zapewnienie poszanowania prawa własności i wierzytelności, jako podstaw porządku społecznego i dobrobytu każdego narodu, 4) poparcie i opieka dla rozwoju życia gospodarczego we wszystkich jego dziedzinach z należytem uwzględnieniem rolnictwa, przy kierowaniu się w polityce gospodarczej Państwa metodami, opartemi na doświadczeniu narodów, i pozostawieniu swobody przedsiębiorczości prywatnej polskiej oraz unikaniu etatyzmu gospodarczego, 5) zapewnienie swobody pracy, opartej na solidarności interesów przedsiębiorstw i pracowników, 6) reforma ustroju podatkowego, celem wydatniejszego i sprawiedliwszego rozdziału ciężarów i świadczeń publicznych, a przez to umożliwienie większych nakładów na cele publiczne i większego wynagradzania pracowników państwowych i samorządowych oraz usunięcia bezrobocia, 7) reforma ustawodawstwa społecznego w kierunku lepszego zużytkowania środków na ten cel płynących, 8) utrzymanie i podniesienie polskości miast przez wydatną i rozumną opiekę nad interesami stanu średniego, jak rzemiosło, handel, przemysł i t. d.

Zebrani uważają Komitet Wykonawczy za zawiązek Komitetu Wyborczego. Osoby, stawiane przez Komitet Wyborczy na kandydatów do Sejmu i Senatu, muszą być katolikami z przekonania, ludźmi nieposzlakowanymi, posiadającymi kwalifikacje jaknajlepsze do pracy w Izbach Ustawodawczych i podzielać zapatrywania polityczne wyżej wyszczególnione. Przyszli posłowie i senatorowie powinni czynić wszystko, co leży w ich mocy, dla ziszczenia postulatów wyżej wyłuszczonych, przedewszystkiem współdziałając we wszystkich usiłowaniach Rządu, zmierzających do ich urzeczywistnienia.

Niżej podpisani wprowadzą w ten sposób w całości w czyn nakazy, zawarte w Liście Pasterskim Biskupów Polskich, i wzywają wszystkich obywateli dobrej woli do współdziałania.

Poznań, dnia 4-go stycznia 1928 r.

T. Szułdrzyński, prezes str. Chrz.-N. — Kazimierz Chmielarski, prezes Nar. Unji Gosp. Stanu Średniego i prezes Zj. Zw. Tow. Przemysł. i Rzemieśln. Ziem Zachodnich Polski — J. Żychliński, prezes Nacz. Organ. Przemysł. i Roln. Ziem Zach. Polski — Jan Żółtowski, prezes Wielkop. Zw. Ziemian— Zygmunt Czarnecki, wiceprezes Wielkop. Zw. Ziemian i prezes Klubu Zachowaw. Pracy Państw. — Józef Hanasz, prezes Gł. Komitetu Zj. Stanu Średniego — A. Adamek, adwokat w Grudziądzu — Antoni Bartkowski, prezes Centr. Zw. Cechów Piekarskich w Polsce — Zygmunt Bojankowski, wiceprezes Nar. Unji Gosp. — Mieczysław Chłapowski, wiceprezes Centr. Zw. Rolników i Przemysłowców Zach. Polski — St. Chłapowski, sekretarz Klubu Zachowaw. Pracy Państw. — Antoni Czarnecki, członek Zarządu Zw. Ziemian — prof. dr Ludwik Ćwikliński — Józef Fiszer z Bydgoszczy — Maciej Kapsa — Bolesław Kasprowicz, prezes bydgoskiej Izby Przem. i Handl.—Jan Koczorowski — L. Kopydłowski — J. Konaszewski z Inowrocławia — St. Bukowski —L. Laskowski, sekretarz Nar. Unji Stanu Średniego w Bydgoszczy — Jan Lipski, członek Wielkop. Zw. Ziemian — B. Maciejczyk — Piotr Michałowicz, kupiec — P. Młokosiewicz, jen. sekretarz Unji Stanu Średniego — Kajetan Morawski, b. Minister Spraw Zagranicznych — prof. dr A. Ochanowicz, wiceprezes Klubu Zachowaw. Pracy Państw. — W. Ozimina, prezes woj. zarządu Ch. N. Ł. — Pacholski, kowal — T. Preiss, prezes Zw. Obrony Wierzycieli— Wł. Psarski, członek Rady Zw. Rolników i Przem. Zach. Polski — St. Sikorski za Komitet Wykonawczy Urzędników Państw. i Samorządowych — Wł. Słoma, wiceprezes woj. Zarządu Ch. N. — St. Smólski prezes Okr. Zw. Cechów Rzeźnickich — J. Sporn, prezes Zw. Tow. Przemysł. i Rzemieśln. w Bydgoszczy — J. Staszak, kołodziej — K. Syllnar, prezes Zw. Cechów Rzeźnickich Rzpltej — M. Szczepański z Inowrocławia za Zjednoczenie Cechów i Zjednoczenie Stanu Średniego okręgu kujawskiego — Jan Szymczyk, sekretarz Zw. Obrony Wierzycieli — St. Turno, członek Zarządu Zw. Ziemian — Czesław Wróblewski — Ziętara, członek Ch. N. — Leon Żółtowski, członek zarz. Ch. N.

NARODOWY KOMITET WYBORCZY KATOLICKI I LUDOWY

W Kurjerze Poznańskim ukazała się wczoraj, dnia 6-go b. m., odezwa wyborcza, podpisana przez Narodowy Komitet Wyborczy Katolicki i Ludowy na Województwo Poznańskie. Komitet występuje z apelem w myśl ogłoszonej już poprzednio odezwy Wydziału Organizacyjnego Narodowego Komitetu Wyborczego w Warszawie i wzywa do tworzenia powiatowych komitetów wyborczych. Zgodnie z odezwą Warszawską staje Komitet Poznański bez zastrzeżeń na gruncie jedności katolickiej, nakazanej w Liście Pasterskim. Pod odezwą, która podana będzie w następnem wydaniu naszego pisma widnieje 109 podpisów.

KU POROZUMIENIU

Wobec tego, że oba Komitety stoją na gruncie Listu Pasterskiego, czyli dążą do wspólnej listy katolickiej, są to narazie zawiązki ogólnego Komitetu, który powstać powinien na podstawie rokowań tych dwóch Komitetów oraz innych grup.

MUZYKA SZWAJCARSKA

KONCERT SYMFONICZNY W FILHARMONJI

Na wykwintnym poziomie artystycznym utrzymał się od początku do końca wczorajszy, piątkowy, koncert symfoniczny w Filharmonji, poświęcony kompozytorom szwajcarskim.

Organizatorem tego koncertu i dyrygentem na sali był Henryk Opieński, co już starczy za objaśnienie, że prawdziwi miłośnicy muzyki mieli niezwykłą biesiadę.

Symfonja Hermana Sutera z r. 1913, bardzo starannie wykonana przez orkiestrę, dała słuchaczom nowe wrażenia, zwłaszcza w dwu pierwszych częściach, gdyż wprowadza ona w niezwykłej w symfonjach mierze ludowe motywy szwajcarskie. Pieśni Pierre Maurice'a, przedstawiciela Francuskiej Szwajcarji, a następnie Othmes'a Schoeck'a z niemieckiej Szwajcarji, odśpiewała pani Lydja Barblan-Opieńska z akompaniamentem orkiestry i prof. Ursteina, przyczem naogół Pierre Maurice przedstawiał się bogaciej i dawał więcej wrażeń nowych. Zakończenie tworzyła Gustawa Doret'a słynna suita tessyńska, krajobrazowo-ludowa, bo związana z miejscowościami nad Jeziorem Lugano i przetkana motywami ludowymi, szczególnie wyrazistymi w ostatniej części.

Melodyjność górskiej Szwajcarji, której znajomość jedynie z rogu Wilhelma Tella jest niewystarczająca, zapełniła sobą ten piękny wieczór, który napewno ożywi u nas zajęcie tą niezwykle samodzielną, chociaż nie goniącą za wybujałościami i chociaż powstałą na skrzyżowaniu wpływów łacińskich i germańskich, piękną twórczością muzyczną szwajcarską.

UCZCZENIE ST. NIEWIADOMSKIEGO WE LWOWIE

Dnia 5-go b. m. wieczorem w sali Towarzystwa Muzycznego odbył się tu uroczysty koncert kompozytorski dla uczczenia 40-letniej działalności kompozytorskiej Stanisława Niewiadomskiego, który 30 lat swej owocnej pracy spędził przeważnie we Lwowie.

Po odegraniu szeregu produkcyj wystąpili na estradę przedstawiciele towarzystw muzycznych i śpiewaczych, którzy składali hołd jubilatowi. Imieniem Towarzystwa Muzycznego przemawiał prezes Dębowski, dalej prezesi Związku Towarzystw Śpiewaczych, prezes Lutni i wielu innych. Jubilat odpowiedział serdecznem przemówieniem.

Na zakończenie chór mieszany z towarzyszeniem orkiestry oraz łącznie z chórem Lutni odśpiewał Kolędę w układzie Jubilata.

Po koncercie odbył się w sali kasyna raut-bankiet, na którym szereg osób wygłosiło przemówienia. Jubilat otrzymał wiele darów i wieńców, w tem 3 srebrne.

Z powodu obchodu 40-lecia pracy Stanisława Niewiadomskiego wszystkie pisma lwowskie zamieściły artykuły obrazujące jego twórczość kompozytorską i literacką.

Z KRAJU

BIAŁYSTOK

Znieważenie portretu p. Prezydenta Rzeczypospolitej. — Aj. Wsch. donosi: We wsi Syrojeżka Powiatu Wołkowyskiego nieznani sprawcy podziurawili w 6 miejscach wiszący na ścianie w szkole powszechnej portret p. Prezydenta Rzpltej. Policja prowadzi dochodzenie.

GDYNIA

Otwarcie Sądu Powiatowego. — Dzień wczorajszy był dla Gdyni nowym poważnym etapem na drodze do dalszego rozwoju, wczoraj bowiem odbyło się uroczyste otwarcie i poświęcenie Sądu Powiatowego, którego brak oddawna dawał się tu odczuwać. Sąd Powiatowy w Gdyni mieści się narazie w wynajętym na ten cel lokalu, złożonym z 11-tu pokoi. Otwarcia Sądu dokonał prezes Sądu Apelacyjnego w Toruniu p. Ruszczyński w obecności przedstawicieli Województwa Pomorskiego, Rady Miejskiej i Magistratu m. Gdyni, miejscowej palestry oraz delegatów sądów okolicznych.

KATOWICE.

Zawalenie się sanatorjum. — Donoszą z Bystrego, że Sanatorjum Kolejowej Kasy Chorych w Bystrem, wybudowane przez Poznańską Sp. Akc. Tri zawaliło się. Sanatorjum to wybudowane zostało nakładem 700 tys. zł. Dyrekcja Kolejowa wydelegowała komisję dla zbadania przyczyn katastrofy.

LWÓW

Ś. p. Fr. hr. Skarbek. — Zmarł tu były kurator fundacji St. Skarbka, Fryderyk hr. Skarbek. Pogrzeb odbędzie się w Drohowyżu w sobotę. Obecnym kuratorem fundacji jest Stanisław hr. Skarbek.

P. Bolesław Eustachiewicz — Aj. Wsch. donosi: Wskutek złożenia przez Związek Hallerczyków w Warszawie kaucji 5 tys. zł., wypuszczony został z więzienia śledczego p. Bolesław Eustachiewicz, oskarżony o autorstwo i kolportaż ulotek o jenerale Zagórskim oraz o organizowanie spisku na życie p. Prezesa R. M. Piłsudskiego.

Szpiegostwo. — W związku ze sprawą Boksowanego przybył tu z Czortkowa sędzia śledczy Cysarz. Wraz z Boksowanym odstawieni zostali do Czortkowa wspólnicy jego, również zamieszani w aferę szpiegowską, student medycyny Pieczkowski i Różycka. Stwierdzono, że Pieczkowski i Różycka byli w bliskim kontakcie z całym szeregiem szpiegów i dostarczali im wyniki przeprowadzonych przez siebie wywiadów wojskowych.

Nadużycia celne. — Śledztwo nadużyć celnych weszło ostatnio na realne tory. Komisja śledcza zebrała już obszerny materjał. Prócz aresztowanych niedawno rewidentów celnych i kupców, w sprawę wmieszanych jest szereg urzędników wyższych i niższych oraz wielu spedytorów, którzy mają odpowiadać z wolnej stopy. Odkryto kilka nowych nadużyć na różne sumy.

SOSNOWIEC

Nieszczęśliwy wypadek. — W czasie przesuwania wagonów na bocznicy kolejowej w Milowicach zaszedł tragiczny wypadek, który spowodował śmierć funkcjonarjusza kolejowego. Z powodu śliskości torów pomocnik maszynisty Tonarz potknął się i upadł na szyny. Przejeżdżający parowóz obciął mu obie nogi. Tonarz zmarł w przeciągu trzech godzin nie odzyskawszy przytomności.

ZAKOPANE

Pożary. — Nocy dzisiejszej wydarzyły się tu dwa groźne pożary. O godzinie 10-tej wieczór z powodu krótkiego spięcia wybuchł pożar w pensjonacie Łada przy ul. Chałubińskiego. Pensjonat spłonął doszczętnie i w tak szybkim czasie, że mieszkańcy z trudem zdołali wydobyć się z płonącego domu. O wyratowaniu mienia nie mogło być mowy. Przy gaszeniu jeden z gości, kapitan W. P., uległ ciężkiemu poparzeniu. Prócz tego spadająca drabina raniła biorącego udział w akcji ratunkowej posterunkowego P. P. Straty wynoszą kilkanaście tysięcy dolarów. Drugi pożar wybuchł około godz. 3-ej nad ranem na Krupówkach obok Muzeum Tatrzańskiego, gdzie spłonęły doszczętnie hale targowe mieszczące kilka sklepów. Straty wynoszą 200 tysięcy złotych.

RUCH WYBORCZY

CH.-DEM. W KATOWICACH

Zjazd okręgowy Ch.-D. w Katowicach po referacie b. posła Sosińskiego postanowił zwrócić się do b. posła Korfantego z prośbą o cofnięcie rezygnacji i zgłoszenie kandydatury do Sejmu. Ch.-D. chce kandydaturę p. Korfantego popierać za wszelką cenę.

P. S. L.-PIAST W KIELECKIEM

Zarząd Główny P. S. L.-Piast uchwałą z dnia 5 stycznia b. r. rozwiązał dotychczasowy Zarząd Okręgowy Województwa Kieleckiego, w miejsce którego został powołany nowy z p. Janem Mazurem z Powiatu Kozienickiego, jako prezesem, na czele. Równocześnie postanowiono zmianę dotychczasowego kierownictwa organizacyjnego.

P. P. S. NA ŚLĄSKU

Wczoraj odbyła się tu konferencja okręgowa P. P. S. śląskiego. Dyskusja była nadzwyczaj burzliwa, z szczególnie ostrą opozycją wystąpiono przeciwko b. posłowi Biniszkiewiczowi. Ostatecznie ustalono, że p. Biniszkiewicz będzie kandydował w Okręgu Katowickim, red. Sławik w Świętochłowickim, b. poseł dr Reger w Cieszyńskim.

KARAIMI

Dziennik Wileński podaje, że karaimi pod czas wyborów do Sejmu głosować będą na listy polskie. Wszelkie próby wciągnięcia ich w orbitę wpływów bloku mniejszości narodowych napotkały na wyraźny opór

BLOK ŻYDOWSKI W BIAŁYMSTOKU

Po zerwaniu przez ortodoksów posiedzenia w gminie żydowskiej w sprawie wyborów, organizacja sjonistyczna w Białymstoku przystąpiła sama do zorganizowania miejscowego komitetu bloku mniejszości narodowych przy współpracy tylko kilku pokrewnych odłamów sjonistycznych. Obecnie frakcja ortodoksów gminy żydowskiej zaprosiła wszystkie stronnictwa i ugrupowania żydowskie na naradę, w celu utworzenia żydowskiego bloku narodowego w związku z wyborami do Sejmu i Senatu.

KOSCIÓŁ AKADEMICKI I JEGO REKTOR

Młodzież katolicka, kształcąc się w wyższych szkołach Stolicy, od początku Odrodzonej Polski coraz częściej i coraz liczniej zaczęła garnąć się do kościoła i odbywać praktyki religijne. Zbytnie przepełnienie kościołów warszawskich często uniemożliwiało lub przeszkadzało młodzieży akademickiej spełnianiu obowiązków religijnych.

J. Em. ks. Arcybiskup w swej nieustannej pieczy o dobro duchowe djecezjan, a w szczególności młodzieży pragnął ułatwić odbywanie praktyk religijnych i zjednoczyć młodzież szkół wyższych i średnich w wspólnej modlitwie . Dlatego to zarządził, aby odtąd kościół św. Anny (po-bernardyński) zaspokajał potrzeby religijne w pierwszym rzędzie młodzieży szkół wyższych i średnich. Jednocześnie ks. Arcybiskup mianował Rektorem tego kościoła, długoletniego prefekta szkół średnich, przyjaciela i opiekuna młodzieży ks. Edwarda Szwejnica. Ksiądz ten będzie nietylko Rektorem kościoła, ale doradcą i kierownikiem potrzeb duchowych młodzieży akademickiej. Poręcza to jego przeszłość.

Ks. Edward Szwejnic urodził się w r. 1887 w Mińsku Litewskim, gdzie też ukończył gimnazjum. Po odbyciu kursu w Seminarjum duchownem w Petersburgu w r. 1909, wyjechał na studja teologiczne do Insbrucka, gdzie w r. 1910 otrzymał święcenia kapłańskie. Ukończywszy studja ze stopniem Magistra św. Teologji powrócił do Petersburga, gdzie był prefektem szkół do 1918 r. Przez dwa lata następne, będąc profesorem Seminarjum Duchownego w Mińsku Lit., wykładał homilitykę i pedagogikę jednocześnie był tam prefektem szkół.

W r. 1920, uciekając przed nawałą bolszewicką, przybył do Warszawy i tu od października tegoż roku do chwili obecnej był prefektem szkół: państw. gimn. Słowackiego, gimnazjum Platerówny oraz szkoły Wawelberga i Rotwanda. Ks. Szwejnic w Petersburgu był kapelanem, a w Mińsku komendantem Hufca Harcerskiego. W Mińsku zainicjował i rozpoczął organizację Związku młodzieży p. n. Juventas Christiana, który tu w Warszawie rozwinął się i liczy obecnie 11-ie kół i około 200 członków.

WIELKI POŻAR W FABRYCE DRUTU

ZNACZNE STRATY

Wczoraj o godz 7-ej rano wybuchł bardzo groźny pożar na terenie zabudowań Warszawskiej Fabryki Drutu i Gwoździ, Belgijska S. A. przy ul. Objazdowej nr 1 na Pradze. Ogień pierwszy zauważył dyżurny strażak na wieży V-go Oddziału Straży Ogniowej na Pradze. Natychmiast zawiadomiono I, II i III-ci Oddział Straży, które przybyły w kilka minut po praskim Oddziale Straży. Zabudowania stały już w płomieniach.

Fabryka z jednej strony otoczona jest bocznicami Dworca Wschodniego, z drugiej strony zaś przylega pole, które dochodzi aż do ulicy Kawęczyńskiej. Straż Ogniowa pospieszyła przedewszystkiem z ratunkiem drewnianej wieży wodociągowej. Chodziło o zabezpieczenie za wszelką cenę stałego dopływu wody. Płomienie objęły także dwie wielkie hale fabryczne, t. zw. pralnię drutu i cynkownię. Na domiar złego kłęby dymu oraz mgła przesłaniały ogień i nie pozwalały orjentować się w położeniu. Słychać było trzask walących się belek, syk płomienia i szum strumieni wody. Strażacy nie widzieli się wzajem na odległość kilku kroków. Komendant Straży Ogniowej, p. Prokopp wydawał rozkazy z dachu jednego z budynków fabrycznych. W pewnej chwili zaszła konieczność wycofania jednego z Oddziałów Straży, gdyż skutkiem przepalenia dachu hali fabrycznej groziło niebezpieczeństwo życia. Pożar opanowano dopiero po dwóch godzinach. Wszystkie Oddziały Straży, za wyjątkiem V-go, wycofano.

Pożar powstał w t. zw. pralni drutu od rozpalonego pieca, przy którym robotnicy pozostawili na noc bluzy robotnicze. Straty są bardzo znaczne, uszkodzone zostały maszyny, budynki fabryczne, spaliło się dużo skórzanych pasów transmisyjnych. Według przybliżonych obliczeń straty mają dochodzić do 150 tys. zł. Fabryka jest ubezpieczona w kilku Towarzystwach Asekuracyjnych.

Przed kilku laty w Fabryce Drutu przy ul. Objazdowej również wybuchł groźny pożar. Wczorajszy pożar unieruchomi fabrykę na pewien czas, co pozbawi pracy około 300-u robotników.

ZABITY POD ROGOWEM

Znów wydarzył się nieszczęśliwy wypadek na szlaku Rogów-Koluszki. Między torami znaleziono w nocy z dnia 5-go na 6-ty stycznia zwłoki żołnierza zabitego przez nieustalony narazie pociąg. Z papierów, znalezionych przy zwłokach, wynika, że zabity został Stefan Czajelski, lat 28, zawodowy kapral 31-go pułku strzelców Kaniowskich.

WIADOMOSCI BIEZACE

Dziś, sobota 7-go stycznia, Luciana i Juljana. Wschód słońca o g. 7 m. 44, zachód o g. 3 m. 40. Wschód księżyca o g. 3 m. 40, zachód o g. 8 m. 11.

Jutro, niedziela 8-go stycznia, Seweryna

STAN POGODY

(w/g danych P. I. M.)

W Zakopanem wczoraj rano padał śnieg, a temperatura wynosiła —3°, w Krynicy było pochmurno przy temperaturze —8°. Wysoko w górach padał również śnieg, temperatura—8°. Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie plus 2.6°, najniższa plus 0.4°.

Dziś według zapowiedzi PIM prawdopodobnie: Pogoda niemal bez wyjątku pochmurna i dżdżysta, po lekkiem oziębieniu nocą (możliwe przymrozki) znowu ocieplenie z silniejszymi wiatrami południowo-zachodniemi i opadami.

WIADOMOSCI KOSCIELNE

W kościele św. Jana Bożego (po-Bonifraterskim) dziś drugi dzień czterdziestogodzinnego nabożeństwa. Mszę św. o godz. 10-tej i pół odprawi J. Em. ks. Kardynał Kakowski, w czasie której kazanie wygłosi ks. Krygier, proboszcz parafji św. Józefata, nieszpory odprawi ks. Łowiński, kazanie wygłosi ks. Majewski.

Dziś w kościele św. Anny przed ołtarzem Matki Boskiej odprawiona zostanie o godz. 9-ej i pół na intencję nawrócenia grzeszników Msza św. z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i odśpiewaniem litanji. W kościele św. Marcina przed cudownym obrazem łaskami słynącym Matki Boskiej Pocieszenia o godz. 9-ej odprawiona zostanie na intencję Kościoła i Ojczyzny Msza św. z odśpiewaniem litanji i Pod Twoją Obronę. W kościele św. Antoniego (po-Reformackim) o godz. 8-ej Msza św. do Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i w kościele św. Jacka (po-dominikańskim) o godz. 6-ej i pół uroczysta Msza św. do Matki Boskiej Różańcowej z procesją i odśpiewaniem Litanji Loretańskiej i Pod Twoją Obronę.

Nabożeństwa różańcowe z wystawieniem Najświętszego Sakramentu odprawione zostaną dziś w kościołach: o godz. 6-ej wiecz. św. Józefa Oblubieńca i Matki Boskiej Częstochowskiej przy ul. Łazienkowskiej, o godz. 7-ej wiecz. Matki Boskiej Różańcowej na Nowem Bródnie oraz Bożego Ciała na Kamionku.

Jutro w pierwszą niedzielę po Trzech Królach we wszystkich kościołach i kaplicach stolicy odprawione zostaną zwykłe niedzielne nabożeństwa z kazaniami a po nieszporach odmówione zostaną wieczorne pacierze z udzieleniem błogosławieństwa.

POGRZEB Ś. P. PROF. JANKOWSKIEGO

Wczoraj, dnia 6-go b. m., wieczorem zwłoki zmarłego ś. p. architekta Karola Jankowskiego, profesora Wydz. Architektury Politechniki Warsza., przewiezione zostały z domu żałoby przy ul. Wrońskiego do kościoła św. Karola Boromeusza na Powązkach, gdzie dziś o godz. 11-ej min. 45 rozpocznie się nabożeństwo żałobne, po którem zwłoki zasłużonego profesora złożone zostaną w grobach rodzinnych.

Z KARTY ŻAŁOBNEJ

Dnia 4-go b. m., po długich i ciężkich cierpieniach zmarł w wieku lat 29 ś. p. Stanisław Mikucki, porucznik-obserwator Wojsk Lotniczych. Pogrzeb dziś na Powązkach z kościoła Garnizonowego, po nabożeństwie żałobnem, które rozpocznie się o godz. 9-ej i pół.

Dnia 5-go b. m., zmarł ś. p. Kazimierz Rząśnicki, inżynier górniczy. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele Zbawiciela dnia 9-go b. m. o godz. 10-ej, poczem pogrzeb na Powązkach.

NAGRODA ZA UJĘCIE ZŁODZIEJOW

Dnia 20-go grudnia r. ub. w składzie jubilerskim Stanisława Mańczaka w Poznaniu dokonana została kradzież biżuterji na sumę 200 tys. Kradzieży dokonali Roman Milczarek, kochanka jego Stanisława Rybska oraz Adam Stempel. Za schwytanie Milczarka poszkodowana firma wyznacza nagrodę w sumie 1 tys. zł. za odnalezienie zaś łupu wyznacza nadto nagrodę 10 proc. wartości skradzionych rzeczy.

BIEDNY JASIO Z KERCELAKA

Od kilkunastu lat znany był dobrze w dzielnicy Wolskiej śpiewak, muzykant, sprzedawca tanich śpiewników i książeczek. Zwano go Głupim Jasiem, choć na takie przezwisko nie zasłużył. Był wesoły, poczciwy, zwłaszcza dla dziatwy, którą obdarzał często łakociami i malowankami. Latem jeździł po odpustach. Najczęściej bywał w Częstochowie. Od roku podupadł na zdrowiu, począł tracić humor, schudł i zgarbił się. Nie jest jeszcze taki stary, ma dopiero 48 lat.

Wczoraj w przystępie rezygnacji otruł się jodyną przed VII-ym Komisarjatem P.P. (Elektoralna 28). Biednego Jasia, a właściwie Jana Bajera, przewiózł lekarz Pogotowia Ratunkowego do szpitala Dz. Jezus.

SAMOBOJSTWA

Wczoraj rano popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru w mieszkaniu swego ojca przy ul. Mokotowskiej 7 w głowę 29-letni Józef Kiegert, oficer rezerwy, magazynier Elektrowni Warszawskiej. Józef Kiegiert ożenił się trzy miesiące temu i wraz z żoną zamieszkał u ojca, emerytowanego urzędnika, p. Ignacego Kiegierta. Kiegert popełnił samobojstwo, w chwili gdy żona zajęta była w kuchni przygotowywaniem obiadu. Lekarz Pogotowia przewiózł Kiegerta z ciężką raną postrzałową głowy do Szpitala Dz. Jezus, gdzie nie odzyskawszy przytomności zmarł. Przyczyna samobójstwa dotychczas niewyjaśniona. Dochodzenie prowadzi XI-go Komisarjatu P. P.

Wczoraj około godz. 10-ej rano rzuciła się pod koła pociągu w pobliżu stacji Grodzisk Janina Bogucka, urzędniczka Warszawskiego Urzędu Telegraficznego. Bogucka poniosła śmierć. Przyczyna samobójstwa niewyjaśniona.

ZAMACH SAMOBOJCZY

W bramie domu nr. 6 przy ul. Marszałkowskiej napił się jodyny za 80 gr. 16-letni Arkadjusz Witkowski (Puławska nr. 23), syn zdunа, bileter na ślizgawce w Łotzowiance. Przyczyna targnięcia się na życie sprzeczka z matką.

ROZPRAWA NOZOWA

Na rogu ul. Folwarcznej i Radzymińskiej znaleziono wczoraj w nocy leżącego 32-letniego Cezarego Wyrzykowskiego, hartownika (Wiosenna nr 20), który miał dwie rany kłóte brzucha i lewej skroni, zadane nożem. Rannego po opatrunku przewiozło Pogotowie do szpitala Przemienienia Pańskiego. Sprawca zbrodniczego czynu, korzystając z ciemności i pustkowia zbiegł.

STARZEC POD TRAMWAJEM

Ignacy Szczotka, lat 74, dozorca (Grochowska 159), przechodząc ul. Grochowską dostał się pod elektrowóz linji nr 24. Starzec otrzymał ranę tłuczoną głowy oraz potłuczenie kolan i rąk. Poszwankowanego opatrzyło na miejscu Pogotowie Ratunkowe.

OFIARY ŚLIZGAWICY

W ciągu ubiegłej doby Pogotowie Ratunkowe udzieliło pomocy 8 osobom, które wskutek ślizgawicy złamały ręce lub nogi lub też potłukły się dotkliwie. Są to: Jan Aleksiejenko, lat 54, robotnik (Podchorążych nr. 57), Helena Natarska, lat 49, (Jasna nr. 2), bez zajęcia, Henryk Otto, lat 50, stolarz (Sejmowa nr. 3). Ele Fiszer lat 21, robotnik (Włocławek), Etla Junkfer, lat 60, (Nowolipie nr. 51), bez zajęcia, Szulim Hanna lat 17 (Nowolipie nr 14-a) ,subjekt Stanisława Zawada, lat 54, handlarka (Grzybowska nr. 76) i Perla Holckener, lat 70 (Leszno nr. 42).

UDERZONA SPADAJĄCYM GZYMSEM

Ze szczytu domu na rogu ul. Wroniej i Grzybowskiej spadł gzyms i ugodził w przechodzącą 37-letnią Zofję Berne (Grzybowska nr. 53), która uległa potłuczeniu prawego barku, co stwierdził lekarz w ambulatorjum Pogotowia.

POLSKIE RADJO

Program Radjostacji Warszawskiej na czas od dnia 8-go do 14-go stycznia według Radja (fala 1111):

NIEDZIELA, 8-go stycznia. Godz. 12.00-12.10 Komunikaty. W programie utwory Ryszarda Wagnera. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimińskiego. 14.00-14.20 Odczyt p. t.: Jak hodowcy mogą się organizować, wygł. inż. Stefan Wiśniewski. 14.20-14.40 Odczyt p. t.: Chów bydła mlecznego, wygł. inż. Mieczysław Kwasiborski. 14.40-15.00 Odczyt p. t.: Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze, wygł. p. Szczepan Mędrzycki. 15.00-15.15 Komunikaty 15.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmon. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Teodora Zalewskiego, Chór Stow. Mił. Dawn. Muz. pod dyr. Br. Rutkowskiego. 17.20-17.40 Rozmaitości. 17.40-18.55 Przerwa. 18.55-19.10 Komunikaty. 19.10-19.35 Odczyt p. t.: Liga ochrony przyrody wygł. prof. Al. Janowski. 19.35-20.00 Odczyt p. t.: Od czego zależy powodzenie Powszechnej Wystawy Krajowej, wygł. dyr. Leon Mikołajczyk, transm. z Poznania. 20.00-20.30 Odczyt p. t.: Życie obyczajowe i towarzyskie w Księstwie Warszawskiem, wygłosi prof. Janusz Świaszkiewicz. 20.30 Przerwa. 20.30 Koncert wspólny stacji katowickiej i warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra P. R., 22.00-22.30 Komunikaty. 22.30-23.30 Transmisja muzyki tanecznej. 22.30-23.45 Komunikaty.

PONIEDZIAŁEK, 9-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 14.40-15.20 Komunikaty. 16.25-16.40 Nadprogram i komunikaty. 16.40-17.05 Odczyt p. t.: Do jakiego celu i jakiemi drogami zmierza wychowanie fizyczne, wygł. pułk. Szt. Jen. Juljusz Ulrych. 17.05-17.20 Komunikaty. 17.20-17.45 Odczyt p. t.: Kształcenie kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, wygł. nacz. Władysław Radwan. 17.45-18.15 Program dla dzieci. Pogadanka historyczna p. t.: Jak się dzieci uczyły i bawiły w dawnych czasach, p. Zofja Szandebergowa. 18.15 Transmisja muzyki tanecznej z Kawiarni Gastronomia w wykonaniu orkiestry Lewaka i Mutzmana. 18.55-19.15 Komunikaty. 19.15-19.35 Rozmaitości. 19.35-20.00 Lekcja języka francuskiego p. Requigny. 20.00-20.30 Przerwa. 20.30 Koncert wieczorny muzyki szwajcarskiej. Wykonawcy: L. Bachlan Opieńska (śpiew) Zofja Rabcewiczowa (fort) i prof. Ludwik Urstein (akomp.). Słowo wstępne wypowie Karol Stromenger. 22.00-22.45 Komunikaty.

WTOREK, 10-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 14.40-15.20 Komunikaty. 15.20-16.00 Przerwa. 16.00-16.25 Odczyt p. t.: La politique etrangere de la Pologne au mois de decembre, wygł. dr Jan Grzymała-Grabowiecki. 16.25-16.40 Nadprogram i komunikaty. 16.40-17.05 Odczyt p. t.: Z dziejów Państwowego Instytutu Wychowania Fizycznego, wygł. p. Z. Orłowicz. 17.05-17.20 Komunikaty. 17.20-17.45 Odczyt p. t.: W dorzeczu Amazonki, wygł. p. Zbigniew Zaniewicki. 17.45 Koncert kameralny: Wykonawcy: Jan Dworakowski (skrz.) i prof. Ludwik Urstein (akomp.). 18.55-19.55 Komunikaty. 19.15-19.35 Rozmaitości. 19.35-20.00 Odczyt p. t.: Pasmo gór świętokrzyskich, wygł. dr Regina Danysz-Fleszarowa. 20.00-20.30 Przerwa. 20.30 Muzyka lekka w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego i solistów. 22.00-22.30 Komunikaty. 22.30-23.30 Transmisja muzyki tanecznej. 23.30-23.45 Komunikaty.

ŚRODA, 11-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 14.40-15.20 Komunikaty. 16.00-16.25 Odczyt p. t.: Przychodnika i szkoła, wygł. inż. Jan Wojciechowski. 16.25-16.40 Nadprogram i komunikaty. 16.40-17.05 Skrzynka pocztowa, korespondencje bieżącą omówi dr M. Stępowski. 17.05-17.20 Komunikaty. 17.20-17.45 Odczyt (z działu Hygjena i medycyna). 17.45-18.15 Program dla dzieci. Transmisja z Krakowa. 18.45-18.55 Koncert popołudniowy. 18.55-19.15 Komunikaty. 19.15-19.35 Rozmaitości. 19.35-20.00 Odczyt p. t.: Dotychczasowa akcja konkursów rolniczych wygł. p. Kazimierz Wyszomirski. 20.00-20.30 Przerwa. 20.30 Koncert wspólny stacji Warszawa-Kraków (Koncert kompozytorski Mieczysława i Adama Sołtysów).

CZWARTEK, 12-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 12.05-12.30 Odczyt p. t.: Przybłęda z Kanady (wędrówki roślin) wygł. prof. Mieczysław Radwański. 12.30 Transmisja z Filharmonj. koncertu dla młodzieży szkolnej. W programie polska pieśń ludowa oraz polska i obca muzyka taneczna. 14.40-15.20 Komunikaty. 16.25-16.40 Komunikat harcerski. 16.40-17.05 Kącik dla kobiet, wygł. p. Marja Arkiewiczowa. 17.05-17.20 Komunikaty. 17.20-17.45 Wśród książek, przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki. 17.45-18.55 Audycja literacka. Transmisja z Wilna. Betlejem Ostrobramskie, T. Łopalewskiego, misterjum w wykonaniu Zespołu Reduty. 18.55-19.15 Komunikaty. 19.15-19.35 Lekcja języka angielskiego p. Mammi Gardiner 20.00-20.30 Przerwa. 20.30 Muzyka lekka. Wykonawcy: Orkiestra reta pod dyr. Aleksandra Sielickiego. 22.00-22.30 Komunikat policyjny, sportowy i nadprogram. 22.30-23.30 Transmisja muzyki lekkiej. 23.30 Komunikaty.

PIĄTEK, 13-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 14.40-15.20 Komunikaty. 15.20-16.20 Przerwa. 16.20-16.40 Przegląd wydawnictw perjodycznych omówi prof. H. Mościcki. 16.40-17.05 Odczyt p. t.: Jak z powietrza powstaje chleb, wygł. inż. Eugenjusz Porębski. 17.05-17.20 Komunikaty. 17.20-17.45 Odczyt p. t.: Boczna antena (O najnowszych zdarzeniach w nauce i technice), wygł. p. Bruno Winawer. 17.45 Transmisja koncertu z Wilna. Koncert orkiestry prof. Kantorowicza. Solo prof. W. Jotko (cytra). 18.55-19.15 Komunikaty. 19.15-19.30 Rozmaitości. 19.30-19.55 Odczyt (z działu Hygjena i Medycyna). 19.55-20.15 Pogadanka muzyczna z cyklu Dzieje muzyki, wygł. prof. St. Niewiadomski. 20.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej. 22.00-22.45 Komunikaty.

SOBOTA, 14-go stycznia. Godz. 11.40-12.00 Komunikaty. 12.20-13.00 Koncert z płyt gramofonowych Actuelle. 14.40-15.20 Komunikaty. 15.20-16.00 Przerwa. 16.00-16.25 Odczyt p. t. Przygotowanie nauczyciela, wygł. dyr. Paweł Sosnowski. 16.25-16.40. Nadprogram i komunikaty. 16.40-17.05 Odczyt p. t.: Gospodarcza działalność Samorządu Miejskiego, wygł. prof. Stefan Dziewulski. 17.05-17.20 Komunikaty 17.20-17.45 Radjokronika, wygł. dr M. Stępowski. 17.45-18.55 Program dla młodzieży: a) p. Stefan Łoś wygłosi pogawędkę p. t.: O czem się jeszcze nie mówiło, b) Audycja harcerska z muzyką i śpiewami w wykonaniu II-ej warszawskiej drużyny. 18.55-19.15 Komunikaty. 19.15-19.35 Rozmaitości. 19.35-20.00 Odczyt z cyklu Portrety literackie p. t.: Gustaw Daniłowski, wygł. p. red. Zdzisław Debicki. 20.00-20.30 Przerwa. 20.30-22.00-22.30 Komunikaty. 22.30-23.30 Transmisja z Poznania (muzyka lekka) Transmisja muzyki tanecznej. 23.30-23.45 Komunikaty.

KONCERT KANARKÓW W RADJO

Wszystkie radjostacje polskie transmitować będą dziś i jutro z wystawy kanarków, która odbywa się obecnie w Warszawie w gmachu Centr. Tow. Rolniczego przy ul. Kopernika 20 jedyny w swoim rodzaju koncert. Mikrofon sprawozdawczy Polskiego Radja chwytać będzie trele setek kanarków, które sprowadzone zostały z całego kraju na wystawę, aby uzyskać nagrody i złote medale za swój śpiew. Transmisja odbędzie się w dniu dzisiejszym miedzy godz. 19.10-19.20 i jutro t. j. w niedzielę od godziny 19.40 do godz. 19.50 min.

NA EKRANIE

COLOSSEUM N. Świat 19 Pocz. 6, 8, 10-ej

Program 41

CASANOVA

Król miłości, Bożyszcze kobiet, Postrach mężów, Ulubieniec tłumów, Przyjaciel królów, najgenjalniejszy amant

W roli gł. IWAN MOZŻUCHIN

Dianna Karenne, Suz. Blanchetti Jenny Jugo, Rina Liguoro.

Mała Sala: GEHENNA MIŁOŚCI z **I. Petrowiczem** w roli głównej.

Kino-Teatr „MUZA"

Plac Trzech Krzyży 73, róg Hożej i Mokotowskiej, tel. 66-26

KRWAWA LITERA

Nadprogram:

Występy Artystów Scen Polskich

Początek o godz. 6-ej.

STYLOWY Marszałkow. 112 Pocz. o godz. 5 ej

MARY PICKFORD

w 10-cio aktowym dramacie miłości i poświęcenia p. t.

SERCE

(MAŁA ANETA)

Obraz wł. D. H. „Estefilm". 1249

Swiatowid Marszałk. 111 pocz. o g. 4-ej

Opowieść o pradziewiczej dżungli opiewanej przez Kiplinga p. t.

CHANG

Ponieważ setki osób nie mogło się dostać na przedstawienie i odeszło od kasy, prosimy uprzejmie o przybywanie na wcześniejsze seanse.

WODEWIL Nowy Świat 43 Pocz. o g. 5-ej

Gniazdo Miłostek...

Arcydzieło filmowe w 10-ciu aktach, ilustrujące awantury miłosne oficerów kawalerji

Udział biorą:

Pełen temperamentu ulubieniec kobiet

HARRY LIEDTKE

urocza **GRITTA LEY** i wytworny **LIVIO PAVANELLI.**

Apollo: Bean Geste (Braterstwo Krwi).
Capitol: Mogiła Nieznanego Żołnierza.
Colosseum: Casanova.
Corso: Mogiła Nieznanego Żołnierza.
Casino: Wschód Słońca.
Filharmonja: Casanowa.
Muza: Krwawa Litera.
Palace: Ziemia Obiecana.
Pan: Mogiła Nieznanego Żołnierza.
Splendid: Svengali.
Stylowy: Serce.
Światowid: Chang.
Wodewil: Gniazdo Miłostek.

CASINO

! DZIŚ PREMJERA !

Początek seansów 4, 6, 8 i 10

UWAGA: Publiczność uprasza się o punktualne przychodzenie na początek seansów, gdyż ze względu na wysoką wartość artystyczną i nastrojową filmu wpuszczać się będzie tylko seansami.

Bilety ulgowe i passe-partou nieważne!

ORKIESTRA ADAMA FURMAŃSKIEGO.

MOTTO: Ta pieśń o życiu ich dwojga rozbrzmiewa wszędzie, zarówno wśród zgiełku wielkomiejskiego jak i pod pogodnym niebem zacisznej wsi — gdzie wszędzie wygrywa życie tą samą melodię...

(SUNRISE)

Pierwsza amerykańska realizacja europejskiego reżysera F. W. MURNAUA w rol. gł.:

JANET GAYNOR

pamiętna z Siódmego Nieba

Margaret Livingston George Obrien

TEATRY I KONCERTY

Dziś w teatrach miejskich:

WIELKI
o 8-ej **Borys Godunow**

NARODOWY
o 8-ej **Lekarz Miłości**

LETNI
o 8-ej pp. **Szkoła Wdzięku**

Wielki. Dziś wieczorem Borys Godunow z pp. Michałowskim i Dygasem w dwuch głównych rolach i z udziałem pp. Leskiej, Karwowskiej, Skoniecznej, Janowskiego, Wragi i innych oraz z p. Dołżyckim przy kapelmistrowskim pulpicie.

Jutro ukaże się po raz pierwszy po cenach zniżonych o godz. 3-ej popoł. opera A. Wieniawskiego Megae. Przedstawienie uzupełni swojski balet fantastyczny Kupała.

Wieczorem Lakme z p. Bandrowską w roli tytułowej.

W poniedziałek przedstawienia nie będzie.

Narodowy. Dziś cieszący się wielkiem powodzeniem Lekarz Miłości Perzyńskiego z p. Ćwiklińską, Solskim, Gromnicką, Jarszewską, Dulębianką, Zelwerowiczem, Łuszczewskim, Gawlikowskim i in.

W niedzielę o godz. 3.30 pp. po cenach zniżonych Pan Damazy Blizińskiego z Frenklem w roli tytułowej.

Letni. Dziś w sobotę i dni następnych przemiła Szkoła Wdzięku.

W niedzielę o godz. 4-ej pp. Fenomenalna Umowa.

Przedstawienie Seres Matki, widowisko Henryka Zbierzchowskiego, zapowiedziane w Teatrze Letnim na popołudnie dnia dzisiejszego, sobota, i jutrzejszego, niedziela, zostało ze względów technicznych odwołane.

TEATR POLSKI

DZIŚ

o 8-ej **Moralność Pani Dulskiej**

jutro o 4-ej pp. **Aby Żyć!**

Polski. Dziś i jutro znakomita komedja Zapolskiej Moralność Pani Dulskiej, która się cieszy w dalszym ciągu dużem powodzeniem.

Jutro o 4-ej popołudniu po cenach zniżonych komedja Wroczyńskiego Aby Żyć.

TEATR MAŁY

DZIŚ

o 8-ej **Ósma Żona Sinobrodego**

jutro o g. 12-ej w poł.

Świt, Dzień i Noc

jutro o 4-ej **Nowi Panowie**

Mały. Dziś i dni następnych komedja Savoira Ósma Żona Sinobrodego.

Jutro o godz. 12-ej w południe po cenach zniżonych Świt, Dzień i Noc z Malicką i Węgierko w rolach głównych.

O godz. 4-ej popołudniu po cenach zniżonych komedja de Flersa i Croisseta Nowi Panowie z Modzelewską, Leszczyńskim i Stanisławskim na czele.

Znicz (Śniadeckich 5). Dziś Jasełka o o g. 6-ej i 8-ej min. 15. Jutro o godz. 12-ej, 4-ej, 6, i 8.30.

W najbliższych dniach premjera Bolszewików Sieroszewskiego.

Praski. Codziennie Pani Prezesowa.

Stołeczna Operetka w Teatrze Nowości wystawia w dalszym ciągu operetkę Orłow z udziałem Lucyny Messal, Szczawińskiego, Sempolińskiego, Domosławskiego i in. Początek o g. 7.30.

Wielka Rewja w Teatrze Nowości. Codziennie Hokus Pokus z udziałem pp. Pogorzelskiej, Sokołowskiej, Szczawińskiego, Sempolińskiego, Gierasińskiego. Początek punktualnie o godz. 10-tej wiecz.

Wielka Sensacja w Teatrze Nowości. Daje w niedzielę dnia 8-go b. m. o g. dz. 4.30 popoł. wszystkie gwiazdy rewjowe w jednej wielkiej rewji p. t. Hopla Żyjemy. Dwa zespoły Teatru Nowości i Karuzeli z udziałem pp. Pogorzelskiej, Sokołowskiej, Gierasieńskiego, Sempolińskiego, Macherskiej, sióstr Haiama, Nobisówny, Alexsii. Macherskiego, i in. Ceny biletów zniżone od 1 do 7 zł.

Przedstawienie dla dzieci w Teatrze Nowości. W niedzielę 6-go b. m. o g. 2.15 w południe wspaniałe przedstawienie dla dzieci z udziałem znanej autorki sztuk dziecięcych Wandy Tatarkiewiczówny, Ninki Wilińskiej oraz zespołu liliputów. Ceny biletów od 1 do 5 zł. Dla grup szkolnych ustępstwo 25 proc.

Teatr Sensacji (Karowa 18). Dziś i codzienie sztuka Szymona Gantillona p. t. Maya z udziałem pp. Solskiej, Rolanda, Biegańskiego. Początek o godz. 8-ej wieczorem.

Qui Pro Quo. Rewja p. t. Typki z Qui Pro Quo.

Czerwony As (ul Marszałkowska 114). Codziennie rewja śmiechu Warszawa Tańczy. Dziś dwa przedstawienia o godz. 7.20 i 9.20 wieczorem.

Teatr Nowe PERSKIE OKO

JASNA 3. Dyr. artystyczny A. Włast

Dziś i codziennie

Wielka Rewja Świąteczna

TIK-TAK

czyli

24 godziny z Życia Kobiety

gościnne występy

EUGENJUSZA BODO

Codziennie 2 przedst. o g. 7.15 i 9.30. Kasa teatru czynna cały dzień.

Perskie Oko (ul. Jasna 3). Rewja Tik Tak, czyli 24 godziny z życia kobiety, w dalszym ciągu ściąga wielkie rzesze publiczności. Początek przedstawień o godz. 7.15 i 9.30.

PORADY I ŚRODKI LEKARSKIE

Dr. med. Maksymiljan BERNSTEIN

WSPOLNA 83, m. 1 (parter) tel. 402-61

chór **weneryczne, niemoc płciowa, skórne, włosów i kosmetyka lek.** Przyjmuje 8—1 i 4—8 pp. Panie 1—2. Niezamożnym ustępstwo. 20

Dr. med. Hipolit SCHOENMAN

Specjalność: **niemoc płciowa,** choroby **weneryczne, skórne** (Analizy krwi i nasienia)

Przyjmuje 9—2 pp. i od 5—8 wiecz.

HORTENSJA 6, tel. 36-77.

Niezamożni uwzględniani! 1595

LECZNICA

CHMIELNA 26

Lekarze wszystkich specjalności od 9 r. do 9 w. (W niedzielę i św. do 2 pp.) **Analizy.** Diatermia. Sollux. Elektryzacje. 7

Chor. wenerycznе i skórne 9—2 i 3—8 w.

Czopki hemorojdalne Gąseckiego (z Kogutkiem) usuwają ból swędzenie, pieczenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki).

Sprzedają większe apteki. 1473

Przeznaczenie!

Jeżeli Ci brak energji, równowagi, jeżeli cierpisz moralnie i nie masz wyjścia napisz do mnie psychografologa Szyllera Szkolnika, autora prac naukowych, redaktora pisma „Świt" Wiedza Tajemna. Nadeślij charakter pisma swego, lub zainteresowanej osoby, zakomunikuje imię, rok i miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, otrzymasz odemnie szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności i przeznaczenia jak również odpowiedzi naszczerze zadane pytania. Los Twój zależy nietylko od Twoich zdolności i czynów, lecz i od ludzi, z którymi się łączysz! Nie licz się z tym, co ludzie źli i głupi mówią i piszą o mnie, gdyż ludzie ci nigdy osobiście mnie nie znali i nie korzystali z moich rad, lecz weź pod uwagę posiadane przezemnie protokóły i odezwy Towarzystw Naukowych Warszawy, na wibitniejszych powag świata lekarskiego i poważnej prasy. Wszystkim Czytelnikom analizę wysyłam zamiast zł. 5.—, tylko za 2 ł. Osobiście przyjmuje d godz. 12—2 i 3—7 wiecz. Adresuj do mnie: Warszawa, Szyller-Szkolnik, Redakcja „ŚWIT" Nowowiejska 32 m. 6, róg Marszałkowskiej

Zeszyt pisma „Świt" Wiedza Tajemna, oraz katalog niezwykle ciekawej treści książek, wysyłam gratis, na przesyłkę załączyć znaczek pocztowy.

Niniejsze ogłoszenie wyciąć i załączyć do listu. 325

OGŁOSZENIA DROBNE

Kondycji

na wsi poszukuje student Wieloletni korepetytor. Poważne referencje. Radna 12 m. 14. 1622

Wykwintnie

szyje suknie, okrycia i futra była współpracownica Herzego po cenach najniższych. Hoża 6—16.

ODMROŻENIE

Oryginalna maść (z kogutkiem)

„MROZOL"

leczy i goi ranki, powstałe od odmrożenia. 1472

Sprzedają apteki i składy apteczne.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1890 R

Warszawski kantor czyszczenia okien wystawowych, froterowanie, sprzątanie biur, odkurzanie mebli i dywanów elektrycznemi odkurzaczami. Opatrywanie okien na zimę.

M. MLECZEK

Emilji Plater Nr. 23, m. 2

tel. 45-34.

OGŁOSZENIA: Na I-ej stronie (od dołu kolumny) groszy 90 — układ 5-szpaltowy. W ogłoszeniach tekstowych (kolumny środkowe) groszy 70 — układ 5-szpaltowy Komunikaty w tekście 1.50 zł — układ 5-szpaltowy. Nekrologi do 50 mm. po 15 groszy, wyżej 35 groszy za wiersz — układ 5-szpaltowy. Ogłoszenia zwyczajne (reklamy) groszy 20 — układ 10-szpaltowy Ogłoszenia drobne za wyraz 20 groszy, poszukiwanie pracy 10 groszy. Zafiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia lekarskie (ostatnia kolumna) za wiersz 25 gr. — układ 5-szpaltowy. Ogłoszenia tabelaryczne i fantazyjne (skośne) 50 proc. Jroże?

Redaktor: **Leon Radziejowski.** Składano w Drukarni Technicznej, Sp. Akc. Warszawa, ul. Czackiego 3-5, tłoczono w Drukarni ul. Warecka 7. Wydawca: **Antoni Lewak.**